

GävleDala

TIDNINGEN FÖR DIG SOM ÄR MEDLEM I BYGGNADS GÄVLEDALA

På besök hos
betonghåltagare Lars
sid 4-5

Ordförande har ordet

När jag skriver årets första ledare konstaterar jag med glädje att medlems-siffrorna stiger i regionen. Fler och fler förstår tanken med en fackförening och vill vara med i Byggnads. Vi påbörjade under hösten ett riktat arbete med att besöka mindre yrkesgrupper runt om i regionen. Avtalsansvarige Fredrik Jansson bokade helt sonika in arbetsplatsbesök i ombudsmännens kalender. Detta arbetssätt möttes enbart av positiva tongångar från personalen men framförallt från de byggnadsarbetare som inte träffat en förtroendevald från Byggnads på lång tid.

Detta arbetssätt kommer att genomsyra regionen även 2017 för att uppnå de uppsatta målen som handlar om organisering. Men vi som är anställda kommer inte att hinna besöka regionens alla byggnadsarbetare, därför måste du som läser detta ställa frågan till dina kompisar på bygget om de är med i facket. Du kan också anmäla dig och dina kompisar till Påfarten. Det är en 8 timmars utbildning där du på ett enkelt sätt får lära dig om Byggnads och om hur samhället ser ut. Gå gärna in på GävleDalas hemsida. Där finner du datum till olika utbildningar men även annat som du kanske vill ha svar på. Om just du vill träffa någon från Byggnads vill jag att du ringer ett av kontoren. Vi besöker mer än gärna dig och dina arbetskamrater.

Årets avtalsrörelse är igång. Alla avtal löper ut den 30 april förutom Entreprenadsmaskinavtalet som löper ut den 31 maj. Förhandlingar pågår och striden mellan kapital och arbete dras åter till sin spets. Detta är något som våra företrädare gjort sedan arbetarrörelsens begynnelse och förhoppningsvis kommer det att fortsätta länge till. Jag vill

absolut inte se att politikerna lägger sig i byggbranschens avtal. Det är något som parterna ska sköta för att utveckla branschen.

Byggbranschen står inför flera tuffa utmaningar. Politikerna vill att det byggs 700 000 bostäder till 2025 dessutom behövs Sveriges miljonprogramsområden renoveras. De som ska fixa detta är vi byggnadsarbetare. Byggnadsarbetare ska arbeta under drägliga förhållanden och Byggnads vill att företagen konkurrerar på schyssta villkor. På den punkten är vi helt överens med de flesta företagen. De vill också ha ordning och reda. De har inte en chans att konkurrera med företag som betalar oskäligen löner till exempel. Därför är ett utbyggt Huvudentreprenörsansvar ett av Byggnads krav. Förhoppningsvis ställer vår motpart Sveriges Bygginindustrier upp på detta.

Avslutningsvis vill jag nämna ännu ett glädjande ämne. 2011 bildades region GävleDala, det har inte varit en enkel resa att få ihop allting. Därför är det oerhört stimulerande att se att det var en åtgärd som var helt rätt. Vi fortsätter nu vårt arbete mot att bli Sveriges starkaste fackförening.

Kim Söderström
Ordförande i Byggnads GävleDala

Betalar jag rätt medlemsavgift?

Glöm ej att meddela Byggnads när du får förändrad inkomst, så att du betalar rätt medlemsavgift!

Du kan få din medlemsavgift reducerad om du blir sjuk, skadad, arbetslös, föräldraledig, går i pension eller börjar studera.

Den aktuella bruttoinkomsten regleras från den dag du anmäler det.

Du kan meddela detta via vår mailadress: gavledala@byggnads.se eller vår hemsida www.byggnads.se

Det går också bra på telefon 010-601 10 02

Byggnads GävleDala

Ansvarig utgivare:

Kim Söderström, 010-601 11 90
kim.soderstrom@byggnads.se

REGIONKONTOR

Wallingatan 15
784 34 BORLÄNGE
E-post: gavledala@byggnads.se
Telefonväxel: 010-601 10 02
Org.nr: 886000-0945
Plusgiro: 20 47 30 - 6 Företag
Plusgiro: 80 52 00 - 3 Medlemsavgift

VERKSAMHETSKONTOR

Söderhamn
Björnängsvägen 2
826 40 SÖDERHAMN

Gävle
Södra Kansligatan 26
802 52 GÄVLE

www.byggnads.se

Byggnads a-kassa

E-post: a-kassan@byggnads.se
www.byggnadsakassa.se

Kontakta oss

Vi finns här för dig helgfria vardagar mellan kl. 08.00 - 16.00
Tel: 010-601 18 00

Adresser

Kassakorten skickas till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 87 ARJEPLOG

Övriga handlingar och intyg till:
Byggnads a-kassa
FE 36
930 88 ARJEPLOG

Besöksadress

Besök till a-kassan förbokar du via telefon 010 - 601 18 00

Kräv ett anställningsavtal!

Du skall få ett skriftligt anställningsavtal när du börjar en anställning. Det är viktigt, en muntlig överenskommelse är inte tillräckligt. Avtalet skall innehålla uppgifter om arbetstid, anställningsform, lön och eventuellt andra ersättningar.

Prestationslönestatistik Byggnads GävleDala Helår 2016

Besöker arbetsplatser nära dig!

Vill ni ha besök på er arbetsplats, mejla till gavledala@byggnads.se om vilken arbetsplats ni vill att Byggnads GävleDala ska besöka. Berätta vilket företag ni arbetar på, vilken ort det gäller samt hur länge arbetet kommer att pågå.

Yrkesgrupp	Kr/Tim.	Timmar
TBMA	204.76	590 448
VVS	240.04	11 351
Ställning	179.24	266
Plattsättning	223.05	12 391
Papp/tätskikt	235.15	4 716
Plåt OBS! Kv. 1-3	229.97	2 493

Avtalsrörelse 2017!!!

Prenumerera på SMS-utskick.
Vi skickar ut de viktigaste nyheterna om avtalsrörelsen via SMS. Välj utskick beroende på vilket avtal just du är intresserad av.

Byggavtalet:
SMS:a *byggnads bygg* till 720 80.

Entreprenadmaskinavtalet:
SMS:a *byggnads me* till 720 80.

Glasmästeriavtalet:
SMS:a *byggnads glas* till 720 80.

Plåt- och ventilationsavtalet:
SMS:a *byggnads plåt* till 720 80.

Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl:
SMS:a *byggnads vvs* till 720 80.

Du kan även prenumerera på information via epost.
Anmäl din epost adress på
<http://www.byggnads.se/avtal-2017/> för information om avtalsrörelsen 2017.

Målsättning Byggnads GävleDala 2017

Nu hjälps vi åt att nå de mål som är satta.

Om Du arbetar på ett företag utan avtal, kontakta regionen så att avtal kan tecknas.

103 nya avtal ska tecknas 2017.

Har du oorganiserade arbetskamrater?
se till att de ansluts till Byggnads.
Se Byggnads hemsida www.byggnads.se.
110 fler medlemmar ska regionen ha under 2017.

Vill ni bli besökta av Byggnads GävleDala på er arbetsplats?
kontakta regionen för besök,
735 arbetsplatsbesök ska göras under 2017.

Saknar ni skyddsombud, MB-grupp eller andra förtroendeuppdrag på arbetsplatsen/företaget?
kontakta Byggnads GävleDala för besök eller UVA-möte.

Regionen ska ha 18 fler förtroendevalda 2017.

Byggnads GävleDala. Alltid nära Dig.
Tel: 010-601 10 02

Årets raketer: TBMA

ByggPartner i Dalarna AB
Valbo Fasad Entreprenad AB
Bygg & Fasad Bengt Glaas AB
HMB Construction AB
Byggarna i Falun AB
ByggPartner i Dalarna Service AB

LD-Hjälpmedel 256,57 Kr/Tim.
Nordost 245,85 Kr/Tim.
Ljungheden 239,22 Kr/Tim.
Bomhusgården 239,01 Kr/Tim.
Verkstadsvägen 238,15 Kr/Tim.
Jax 266,20 Kr/Tim.

På besök hos betonghåltagaren Lars

Tidningen Byggnads GävleDala fortsätter våra stopp hos de mindre yrkesgrupperna (DMY). Den här gången besöker vi en medlem i Byggnads som har yrket betonghåltagare på sitt visitkort. Vi träffar Lars Hedberg som jobbat med betonghåltagning sedan 1990.

Lars började i familjeföretaget som hans bror och far drev, det blev 6 år. Sedan drogs de med i den våg av konkurser som följde efter Realias fall och det blev tyvärr konkurs även för familjeföretaget som Lars arbetade i. Sedan 1996 är Lars anställd på PP Såg & Borr AB som har sitt säte i Gävle, ett företag som funnits sedan 1983 och idag sysselsätter inte mindre än 45 personer. Företaget har också avdelningar i Falun, Sundsvall och Bollnäs. Lars utgår från Bollnäs eftersom hans hemvist är ett eget hus i Söderala strax väster om Söderhamn.

Från Söderhamn till Ryssland

Lars tycker om, och är stolt över sitt yrke, det visar sig då han visar runt i företagets lokaler i det gamla mejeriet i Bollnäs. De har en stor hall med gott om plats för att på ett bra sätt kunna lasta de bussar som var och en har för att få med all den utrustning som behövs. Det är allt från handhållna bormaskiner till fjärrstyrda bilningsrobotar och hydrauldrivna betongsågar. Vi frågar Lars vad som är charmen med att jobba som betonghåltagare, det är ett "udda jobb" ingen dag är den andra lik. Stor frihet under ansvar, möjlighet att lägga upp jobbet själv. Jobbet har tagit honom till allt från att göra små hål på ett litet dagis i Söderhamn, till att köra fjärrstyrd bilningsrobot på ett pappersbruk i Ryssland.

Bra hjälpmedel

Då vi frågar vad som inte är så charmfullt med yrket, nämner Lars, "damm, buller och tunga lyft som det besvärligaste. Besvärligheter som vi har gemensamt med många yrkesgrupper i byggbranschen". Då det gäller utrustning och verktyg vill Lars framhålla att företaget han jobbar på håller en hög standard på utrustningen, det brukar inte vara några problem att få de hjälpmedel som krävs för att på ett

Lars Hedberg från Söderala trivs med sitt arbete som betonghåltagare.

Lars lastar bilen för att ta sig an dagens uppgifter. Lars har 27 år i branschen och har borrar hål i såväl Söderhamn som Rysland.

så säkert sätt som möjligt genomföra arbetet, alla som kör bilningsrobot har fått ut en sådan här säger Lars och tar upp en fläktdriven andningsmask med P3-filter.

Är med och påverkar

Vi kommer också in på frågan om medlemskap i Byggnads och facket's roll på arbetsplatserna. Lars är självklart medlem i Byggnads och har även några fackliga uppdrag. Han är förnärvarande sekreterare i Söderhamnskretsen, ledamot i Regionfullmäktige och är med i MB-gruppen på företaget. Vi pratar om hans engagemang och varför han valt att tacka ja till uppdrag, ”det är många som har bra idéer i byggboden men tyvärr så stannar ofta idéerna där, med de uppdrag jag har så kan jag i alla fall försöka påverka förutsättningarna för medlemmar i Byggnads och mina kamrater på företaget. Dagen som tidningen träffar Lars är det mycket på den fackliga agendan, han skall efter vår träff till Gävle på ett MB-möte med företaget, senare på kvällen är det dags för årsmöte i Söderhamnskretsen, ”vi får väl se om jag har något uppdrag kvar efter ikväll” säger Lars med ett leende och drar iväg mot Gävle.

Text och bild: Kjell-Åke Eriksson

Vill Du bli håltagare?

- Då väljer Du Bygg- och anläggningsprogrammet och inriktningen *Husbyggnad*.
- Efter gymnasieskolan och yrkesexamen från gymnasiet går du vidare till färdigutbildning i ett företag. Färdigutbildningen får du genom en anställning i ett branschföretag och under tiden får du lärlingslön enligt avtal. Du måste själv söka anställning som lärling.
- Enligt gällande yrkesutbildningsavtal får du ditt yrkesbevis när du kommit upp i 4 800 timmar. Tiden redovisas som timmar från gymnasieskolan (vid fullt studieprogram 2 500 timmar) och lärlingstiden (resterande upp till 4 800 timmar).

Hur genomförs din gymnasieutbildning?

- Första året läser du delar av de gymnasiegemensamma ämnena och de programgemensamma karaktärsämnena.
- Karaktärsämnena Bygg och anläggning 1 och 2 ger dig kunskap och orientering om branschens olika yrken så att du lättare ska kunna välja vilket yrke som passar dig bäst.
- Under utbildningen varvas teoretisk och praktisk utbildning i skolan med utbildning på en arbetsplats, APL.
- Du ska ha minst 15 veckors APL, Arbetsplatsförlagt lärande, under din utbildningstid.
- Du kan genomföra Dina studier som gymnasiallärling.

Har du jobbat i branschen men utan egentlig grundutbildning och vill ha ett yrkesbevis?

Då kan du, om du kan dokumentera att du arbetat 6 000 timmar som håltagare avlägga ett kompetensprov.

Hur det går till går att läsa på <http://www.byn.se/kompetensprov>

Nyanställd på Byggnads region GävleDala

Henrik Jonsson

- **Uppgift på Byggnads GävleDala**

Började hos oss den 6 februari och skall bland annat hålla på med rättstvister och avtalsförhandlingar. Placeringsort blir Gävle.

- **Bakgrund**

Uppvuxen i Hedesunda och flyttade i tonåren till Sättra i Gävle. Är nu 36 år och bor i villa i Skutskär med fru och två barn. Efter att gått Byggprogrammet på Polhemsskolan med inriktning betong hamnade han så småningom på PP Såg & Borr AB. Där har han arbetat sedan 2001.

- **Intressen**

Idrottsintresset är stort, då i första hand bandy, fotboll och ishockey. Trots idrottsintresset är det alltid barnen som kommer i första hand, de har alltid prio ett. När det blir tid över lyssnas det gärna på musik.

När kroppen säger stopp!

Vi träffar Janne Hammarström f.d. betongarbetare med 30 år i byggbranschen. Janne är idag på en helt annan arbetsplats än innan han blev "före detta" byggnadsarbetare.

2011 märkte Janne att delar av kroppen började säga ifrån, molande värk, stela fingrar och domnande händer. Företagshälsovården konstaterade att symptomen för vibrationsskada var uppenbar. Det blev en remiss till röntgen där begynnande artros i hand och tumled konstaterades. Läkaren sade att om han fortsätter att jobba med vibrerande handhållna verktyg så kommer skadan att förvärras.

Hjälp av Byggnads

Nu förstår Janne att 90-talets badrumsrenoveringar med vibrerande bilningsmaskiner inte var bra. Lägg därtill allt bärande av rivningsmaterial som skulle ut, och av allt nytt material som man bar in. Det är den troliga orsaken till besvären. Han lägger även in sin teori om hur han resonerade för sig själv, "om jag nu lägger på lite extra så blir jag klar idag. Men så gjorde jag nästa gång och nästa gång utan att tänka på att kroppen aldrig fick vila tillräckligt. Det blev helt enkelt för slitsamt i längden" säger Janne. En första hjälp fick Janne av företagshälsovården med hand- och tumledsskydd för att förstärka leder-

na, samt att de skulle hjälpa mot de värsta stötarna och vibrationerna. Företaget försökte anpassa arbetena så att Janne inte skulle behöva göra arbetsmoment där vibrerande och stötande verktyg användes. Det gick hyfsat till en början men snart behövde det inte vara så mycket belastning på händer och armar innan smärtan och värken tilltog. När Janne måste sjukskriva sig och kände att det blev svårare och svårare att fortsätta arbetet kontaktede han Byggnads. Det var en helt ny

Janne, 60 år och nytt jobb.

situation för honom som han inte hade några kunskaper om. "Sjukskrivning, arbetsskada, kan jag fortsätta mitt arbete? Ja det var mycket som snurrade i mitt huvud" säger Janne.

Nytt jobb

Då kommer första riktiga motgången, det är när ByggPartner meddelar att man efter omplaceringsutredning kommer fram till att det finns inget annat jobb inom företaget som är ledigt. "Efter 23 års anställning känns det tungt att få detta besked" säger Janne. Efter ett antal telefonsamtal och besök både på facket och via företagets administration så har det upprättats en anmälan för arbetsskada till Försäkringskassan och avtalsförsäkringen TFA (trygghetsförsäkring vid arbetsskada). Janne är glad för sitt medlemskap i facket, att ha någon att vända sig till och få hjälp och stöd när olika beslut ska fattas kring anställningar, och hitta rätt väg i "försäkringsdjungeln". Med stöd från Galaxen får Janne ett erbjudande om ett vikariat som yrkeslärare på Hushagsgymnasiets Byggprogram. Det blir tre terminer som yrkeslärare innan Janne får ett nytt jobb, nu som kontorsvaktmästare på Arbetsförmedlingen i Borlänge. "Som nybliven 60-plussare är det ett perfekt jobb, här trivs jag" säger Janne innan vi skiljs.

Text och bild: Anders Ax

Patrik fixade medalj på Yrkes-EM

I hård konkurrens lyckades 23-åriga VVS-montören Patrik Eriksson från Vansbro knipa bronsmedalj på Yrkes-EM. Det var första gången tävlingen arrangerades i Sverige och det var på Svenska Mässan i Göteborg som tävlingen hölls. Yrkes-EM är en stor tävling och den lockade hela 75 000 besökare.

Patrik berättar att han fick en inbjudan att komma till Tyskland och träna med den tyske killen som skulle vara med på EM. Det lät skoj tyckte Patrik och för dit. Patrik blev väl omhändertagen och förutom träningen de gjorde blev han även guidad i Leipzig vilket är en stad med över 500 000 invånare. Själva träningen gjorde de i Schweinfurt. De hade då gamla ritningar och körde på tid vilket gjorde det hela så likt tävlingsförhållande som möjligt. "Sex dagar var jag där vilket var riktigt skoj, killen heter Lucas och honom har jag fortfarande kontakt med" berättar Patrik.

Tävlingsdags

Det svenska Yrkeslandslaget bestod av 31 ungdomar och de lyckade tillsammans ta hem sex medaljer varav en blev en bronsmedalj till Patrik. I grenen VVS där Patrik tävlade var det elva tävlande från lika många länder. Tävlingen pågick i tre dagar vilket var väldigt jobbigt då det gällde att vara helskärt hela tiden. Samtliga tävlande är ju väldigt duktiga på sin sak så Patrik visste att alla eventuella misstag, stora som små, skulle påverka slutresultatet.

Millimetrar avgjorde

Första dagen gjordes en mindre installation för varmt och kallt vatten med kopparrör som löddes i skarvarna. Några små missar blev det, men tack och lov inga större. Andra dagen var det dags att visa att man kunde gänga rör, det är ju inget man gör dagligen nu för tiden men som duktig VVS-montör bör man klara även den biten. Det var alltså ett värmesystem som skulle göras och det innehöll även varmförzinkade rör som sammanfogades med pressverktyg. Även en handdukstork skulle tillverkas med minst tio böjar, tidsåtgången på den var max en timme. Inga misstag den dagen och nu var det

Patrik Eriksson, 23-årig VVS-montör från Vansbro blev en glad medaljör när Yrkes-EM avgjordes på Svenska Mässan i Göteborg.

dags för den tredje och sista dagen. Då var det rostfria rör och en gasinstallation som stod på programmet och även det gick riktigt bra. Samtliga installationer provtrycktes och sedan var det dags för domarna att ta sig an alla prov. Inte mindre än 110 mätpunkter var det som domarna kontrollerade. Ja det gällde verkligen att inte ha för stora avvikelser då så lite som två mm resulterade i minuspoäng. Alla 90-gradiga bockar bedömdes och var de mer än en grad fel blev det minus i protokollet. Alla rör kontrollerades även vad det gäller avstånd från vägg, det fanns med andra ord inget som fick lämnas åt slumpen.

Fem poäng från guld

När alla resultat sedan var insamlade och det var dags för prisutdelning visade det sig att guldet gick till en kille

från Österrike på 529 poäng, silvret var det en kille från Frankrike som tog hem på 526 poäng. Patrik bara var fem poäng från guldet och hamnade alltså på 524 poäng vilket räckte till brons. Snacka om små marginaler. Men så var det ju också hela europaeliten som var på plats. Men att lyckas klara av bronsmedaljen var Patrik mycket glad över i denna konkurrens. Patrik var mycket nöjd med dagarna i Göteborg och sin bronsmedalj. "Det var en fantastisk upplevelse att få vara med om detta och att det sedan gick så bra gjorde ju det hela ännu skojigare" säger Patrik när jag träffar honom på sin arbetsplats som för tillfället är en ombyggnad i Falun. Den beställaren skall inte behöva se några rör som sitter snett när Patrik är färdig med sitt arbete.

Text och bild: Kalle Sätterström

Påfarten, en facklig introduktionsdag!

Alla medlemmar i Byggnads GävleDala erbjuds att gå Påfarten, det är en informationsdag om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem.

Kursinnehåll

Varför ska jag vara medlem i facket, och vad gör facket egentligen? Dessa frågor och många andra frågor besvaras på denna introduktionsdag.

Vi tar även upp

- Vilken roll facket har på arbetsmarknaden.
- Viktiga lagar när du jobbar.
- Kollektivavtal, arbetstidsförkortning mm.

Detta och en hel del till hinner vi gå igenom på denna dag.

Ledighet

Du har rätt att vara ledig för att gå Påfarten. Meddela din arbetsgivare senast 14 dagar före.

Ersättning

Du får ett skattefritt stipendium på 1000:- samt ersättning för reskostnader. Kurskostnader och mat under dagen står Byggnads GävleDala för.

Har du frågor och funderingar om kursen, ring

Erik Eriksson Neu 070-391 17 21

Mikael Johansson 070-316 78 85

Kursen genomförs

1 juni Borlänge

8 juni Söderhamn

20 juni Gävle

Anmäl dig till kursen gör du till

ann-christine.lindskog@byggnads.se

eller på telefon 010-601 13 65

Hyr Byggnads stuga i Sälen!

Alla medlemmar i Byggnads GävleDala kan till förmånligt pris hyra stuga i Sälen. Passa på att boka in en helg eller rent av en hel vecka i Byggnads stuga. Även ickemedlemmar är välkomna att hyra stugan.

Stugan ligger i Östra Färdkällan, inte långt från Högfjällshotellet. Ta fram skidorna och boka stugan. En sommarvistelse i Sälen är heller inte dumt så passa på att boka nu.

För mer information, gå in på byggnads.se/regioner/gavledala/
Kontakta även Marie Knagg för information och bokning på:
Tel. 010-601 11 78 eller marie.knagg@byggnads.se

Stugan ligger i Östra Färdkällan beläget mellan Högfjället och Tandådalen/Hundfjället i Sälen.

Stugan har 8 bäddplatser. På hemsidan finns mer att läsa om stugan.